

Uudenmaan Pelastusliitto
Nylands Räddningsförbund

Johtamistaidot

Päällystöseminaari

27.4.2024

Juha Kylmä

Kertaus johtamistaidosta

säännöt, lait,
asetukset

suunnittelu

päätöksenteko

toimintaohjeet

toiminnan arviointi

”pakolliset”
toiminnot

budjetointi

toimintasuunnitelma

vastuut,
velvollisuudet

Management
eli
asioiden
johtaminen

vs

Leadership
eli
ihmisten
johtaminen

organisointitaito

”...taitona saada joku **toinen tekemään jotakin**,
minkä haluat **tehdyksi**, sen tähden,
että **he itse haluavat sitä**.”

- Dwight Eisenhower

Kumpaa osa-aluetta
palokuntakentässä
koulutetaan?

luottamus

kuuntelu

välittäminen /
ymmärtäminen

motivointi

aito kiinnostus

inspirointi

palkitseminen /
kiittäminen

vuorovaikutus

tarpeiden
tunnistaminen

Kumpi osa-alue on
palokunnissa
vahvemmallalla? Miksi?

Mitkä asiat korostuvat
vapaaehtoisten
johtamisessa?

Strateginen johtaminen?

JOHTAMISEN SELKÄRANKA

+ Arvot

kirkas toiminta-ajatus

harkitut toimenpiteet
tavoitteiden toteuttamiseksi

selkeä kuva tulevaisuudesta

Missio?

- toiminnan kivijalka
- miksi ollaan olemassa?
- mikä on perustehtävä?

Strategia?

1. kuvaus **suunnitelmasta**, joka
2. sisältää joukon **tavoitteita**, jotka
3. ovat **valintoja** sen suhteen
4. mihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin palokunta **keskittyy** ja
5. **miten se** käyttää resurssejaan tavoitteiden toteuttamiseksi
6. **pitkällä aikavälillä**

Lähde: soste.fi

Matka kohti unelmaa!

Visio?

- unelma
- tavoiteltu tulevaisuus (esim. 5-10 vuoden päästä)

Testaa, tarvitseeko yhdistyksesi strategiaa!
Vastaa seuraaviin kysymyksiin:

Toimintamme perusajatus on hämärtynyt.
Toimintaympäristössämme tapahtuu muutoksia,
jotka mietityttävät ja kummastuttavat.
Jäsenemme kaipaavat innostavia kehitysideoita.
Olemme siirtymässä kohti palvelutoimintaa.
Yhdistyksemme johtaminen on hapuilevaa.
Käytännön toimenpiteemme ovat tempoilevia
ja sattumanvaraisia.

EI	KYLLÄ
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

**Jos vastasit yhteenkään kohtaan ”kyllä”,
olet strategian tarpeessa!**

Pohtikaa ryhmässä, että tarvitaanko palokunnissa strategiaa ja täten myös strategista johtamista?

Miksi? Miksi ei?

”Toimintaympäristön muutoksista kyllä puhutaan, mutta tekoihin ei ryhdytä”

”Odotetaan, että asiat ratkeavat itseksensä. Suljetaan silmät hankalilta tai ikäviltä mutta välttämättömiltä päätöksiltä.”

”Pitäydytään vanhassa ja tehdään asiat niin kuin aina ennenkin tehty.”

Missio = toiminta-ajatus

- Mikä on perustehtävä?
- Miksi ollaan olemassa?
- Mitä palokunta tekee?
- Kenelle?
- Miksi?

Millä keinoin voitte osallistaa jäsenistöä tämän vaiheen tekemisessä?

Pohdi ja kirjaa ylös:
Mitä palokunta merkitsee Sinulle ja ympäristölleen?
Mitä Sinä merkitset palokunnalle?

Ota palokuntasi säännöt esille ja etsi sieltä vastauksia kysymyksiin.

Hahmottele näiden kautta toiminta-ajatuksen ydin ja keskeinen sisältö.

Muokkaa toiminta-ajatus innostavaan muotoon = kiteyttäminen, sillä se antaa toiminnasta houkuttelevan kuvan.

Toimintaympäristöanalyysi 1

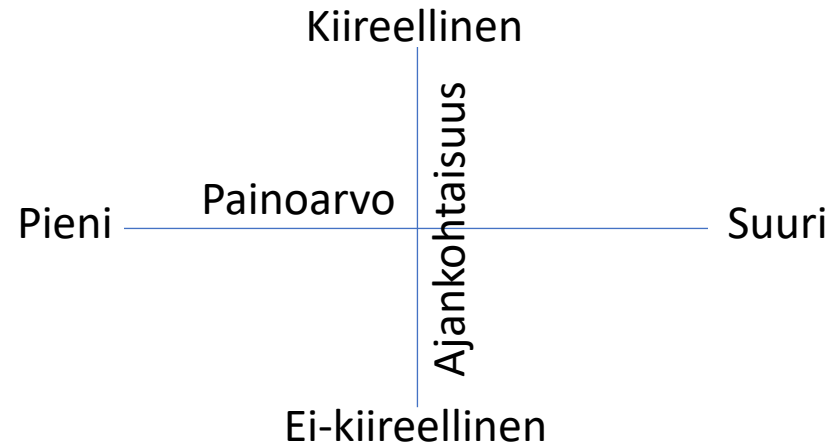
- Mitkä ovat keskeiset sidosryhmät eli ne ulkoiset tahot, toimijat ja kumppanit, joilla on merkitystä oman toimintamme kannalta?

Sidosryhmä on taho, jolla on palokunnalle jotain annettavaa tai tiettyjä odotuksia sitä kohtaan.

Listatkaa ensin sidosryhmiä. Myös mind-mappia voi käyttää hyödyksi, jolloin sidosryhmien väliset yhteydet selviää.

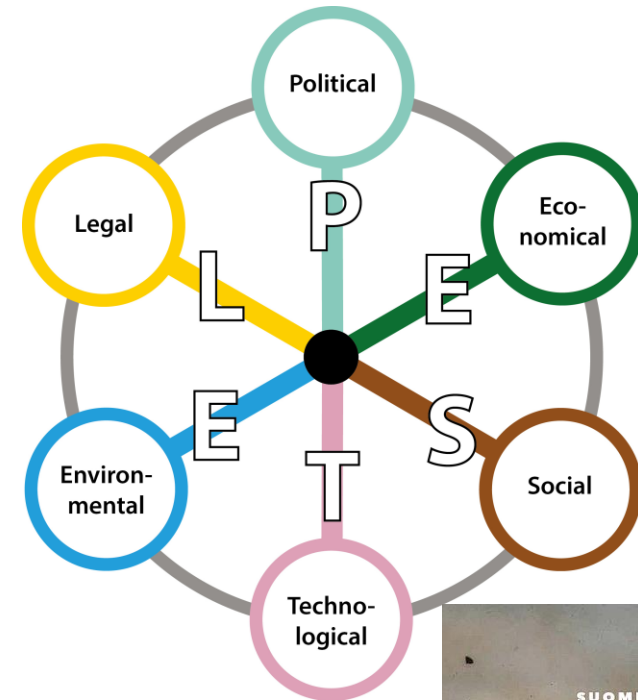
Merkitkää sidosryhmät vaaka- ja pysty akselin muodostamaan nelikenttään.

Millä keinoin voitte osallistaa jäsenistöä tämän vaiheen tekemisessä?

Toimintaympäristöanalyysi 2

- Millä toimintaympäristömme ilmiöillä, muutoksilla ja trendeillä on vaikutusta palokuntamme työhön ja elinvoimaisuuteen?
- Työkaluksi esim. PESTEL –analyysi
- Hyviä tulevaisuustutkimuksen lähteitä ovat esimerkiksi valtioneuvoston tulevaisuusselonteot, Sitran trendikuvaukset sekä Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen aineistot
- Myös pelastusalan järjestöt (SPPL, SSPL, SPEK) tekevät hyvää työtä tällä saralla.

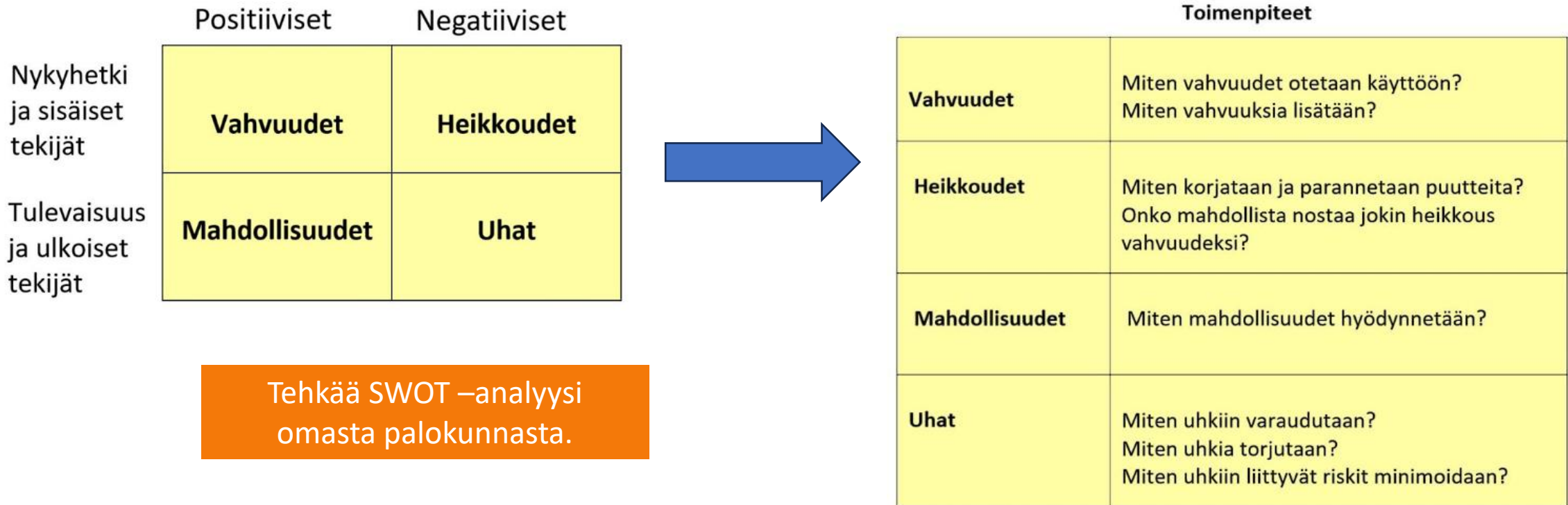

Toimintaympäristöanalyysi 2 -esimerkki

Vaikuttava tekijä	Mikä/Miten vaikuttaa toimintaasi?	Miten toimit pitkällä tähtäyksellä?
Politiikka		
Talous		
Sosiaaliset tekijät		
Teknologia		
Ympäristö		
Lainsäädäntö		

Toimintaympäristöanalyysi 3

- Perinteinen SWOT analyysi
- Pelkkä asioiden listaaminen ei kuitenkaan hyödytä mitään.
Analyysi vaatii jatkotyöstöä.

Toimintaympäristöanalyysi 3

- Laajennettu SWOT analyysi eli TOWS
- SWOT-analyysiin voi kertyä runsaasti asioita. Silloin on syytä ensin jäsenellä niitä pää- ja alakohtiin ja sen jälkeen priorisoida.

Millä keinoin voitte osallistaa jäsenistöä tämän vaiheen tekemisessä?

	Sisäiset	Vahvuudet - -	Heikkoudet - -
Ulkoiset			
Mahdollisuudet - -		Hyödynnä menestystekijät mahdollisuuksiksi "Menestys strategia"	Muunna heikkoudet vahvuuksiksi "Kehitys strategia"
Uhat - -		Ota uhat hallintaan "Puolustus strategia"	Miten selviät mahdollisesta kriisitilanteesta? "Vetäytymis- /muutos strategia"

Skenaariotyöskentely

- Luodaan kolme erilaista skenaariota
 - Worst-case scenario = katastrofin ainekset
 - No-changes scenario = Samaan malliin
 - Dream scenario = Unelma
- Auttaa ymmärtämään myös, että ”huonomminkin” voisi mennä
- Skenaariotyöskentelyä voi ”palastella”
 - Toiminta, Talous, Jäsenistö, Palvelutuotanto, Kalusto, Varusteet, Tekniikka jne.
- Apuna jo tehdyt toimintaympäristöanalyysit ja
- missio, joka ankkuroi tulevaisuuden skenaariota (ettei lähde ihan käsistä) 😊

Aloittakaa tulevaisuuden unelmaskenaarion luominen.

Skenaariotyöskentely-esimerkki

Unelmatilanne (dream scenario)

Toiminta: Innostavaa
Tehokasta
Toimintavarmaa
Ammattitaito
Monipuolisuus
Yhteistyö (sisäinen)

Kalusto ja varusteet:

Tehokas kierto
Laatu
Monipuolisuus

Toimiva Varainhankinnan mahdollisuus

Kalusto vastaa haluttuun/vaadittuun/toivottuun toimintaan

Talous: Vahvempi
vakaa

Jäsenistö: Vauvasta vaariin
Selkeä urapolku

Muuta:

Infrastuktuuuri: Sauna
Järjestötyölle tilat
Siisti
Käytännölliset
Tarkoituksenmukaiset
Omat isot tilat + palju
terveyspalvelut

Tekniikka:

Uusinta kalustoa
Vaarallisten aineiden torjuntaan

Palvelutuotanto: Henkilöstön ja kaluston kehittäminen -> lisää mahdollisuuksia
Omaan varainhankintaan
Elämispalvelut

Maine: IHMISTEN SYVÄSTI ARVOSTAMAA
POSITIIVISESTI LAAJALLE LEVINNYT
Kaikkien tiedossa
Yhdistys nähdään tarpeellisena ja hyödyllisenä

Keskittyminen unelmaan!

- **Pohjatyö on tehty – nyt on aika unelmoida!**
- Luokaa innostava ja mieleenpainuva visio = tavoiteltava tulevaisuus
- Kiteytä olennainen = tehkää slogan!

Valintoja ja johtamista

- Mitä pitäisi tapahtua, jotta unelma skenaario voisi toteutua?
 - asioita, joihin strategiatyössä on tärkeää keskittyä = **strategiset tavoitteet**
 - valintoja ja priorisointia joutuu tekemään = päätöksiä tulevasta ”linjasta” = **vaatii rohkeutta** (vrt. Hyppösen mainitsema mahdoton tehtävä?)
 - kaikkea ei voi valita, on osattava myös luopua

Visio

Turvallinen ja kriisinkestävä yhteiskunta yhteistyössä jäsenistömme kanssa

Missio

Olemme varautumisen, onnettomuuksien ehkäisyä ja pelastusalan asiantuntija, osaamisen kehittäjä ja vaikuttaja.

Arvot

Inhimillisesti

Ammatillisesti

Luotettavasti

Palvelulupaukset

ASiantunteva
Palvelemme ja vaikutamme tiedolla

Läheinen
Olemme haluttu ja arvostettu kumppani

Joustava
Olemme ketterä ja suorituskykyinen

Kriittiset tekijät

Osaava henkilöstö on meille keskeinen voimavara
Vakaa ja monipuolinen talous

Strategian valinnat / painopisteet

Yhteiskunnan Turvallisuusmiöt

Vaijutamme turvallisen yhteiskunnan puolesta, seuraamme ja varaudumme tulevaisuuden haasteisiin ja osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Ratkaisu arjen turvaksi

Seuraamme toimintaympäristön muutosta, kehitämme toiminnallisia ja teknisiä ratkaisuja turvalliseen arkeen yhteistyössä eri kumppaneiden kanssa.

Osaavat yksilöt

Koulutamme ja viestimme, tuemme yksilöiden valmiuksia ottaa vastuuta omasta ja lähipiirinsä turvallisuudesta. Otamme kulttuurisia ja kielellisiä eroavaisuuksia huomioon.

Pelastusalan elinvoimainen vapaaehtoistoiminta

Tuemme palokuntien toimintaa ja kehitämme pelastusalan vapaaehtoistoimintaa yhteistyössä jäsenistömme kanssa. Vaikutamme palokuntien tulevaisuuden turvaamiseksi.

Turvallisuutta edistämässä

Turvallisesti kotona ja työpaikoilla

Me osaamme - kotona, koulussa, töissä!

Yhdessä osaamme!

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö

SPEK

Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön turvaksi onnettomuuksien ja vaarojen varalta

Toteutus / jalkautus

- **Johtaminen** haluttuun tulevaisuuteen edellyttää **tietoista ja aktiivista johtamista**
- Kuka tekee mitäkin, kenen kanssa, miten ja milloin?
- Pitkän aikavälin tavoitteet on hyvä jakaa vuosittaisiksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi eli **osatavoitteiksi** toiminta- ja taloussuunnitelmaan
- Pelkät toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä, vaan niitä on myös aktiivisesti seurattava ja tuotava näkyväksi toimintakertomukseen
 - Onko kaikki sovitut toimenpiteet tehty; miten ne ovat onnistuneet; tarvitaanko korjausliikkeitä?
- Varmistakaa, että strategia, toiminta- ja taloussuunnitelma sekä toimintakertomus puhuvat samaa kieltä

Vision voima!

Kuinka voit käyttää vision voimaa hyödyksesi palokunnan toiminnassa?

- Kaikki me unelmoimme, sillä unelmat, haaveet ja visiot innostavat ja houkuttelevat muita mukaan tekemään yhteisiä asioita
- Unelmissa on voimaa, sillä ne vaikuttavat huomaamattammekin siihen, miten maailman näemme ja mitä asioista ajattelemme

IHMEITÄ EI PIDÄ ODOTELLA,
IHMEITÄ PITÄÄ TEHDÄ.

Tommy Tabermann

JOS SIITÄ VOI UNEKSIA,
SEN VOI MYÖS TOTEUTTAA.

Walt Disney

I HAVE A DREAM.

Martin Luther King

AJATUKSEMME OVAT
KAIKKEIN TÄRKEINTÄ.
MEISTÄ TULEE SITÄ,
MITÄ ME AJATTELEMME.

Buddha

UNELMA ON PARAS PERUSTA
TULEVAISUUDEN LUOMISELLE.

Victor Hugo

ILMAN HULLUJA UNELMIA
EI SYNNY VIISAITA PÄÄTÖKSIÄ.

Tommy Tabermann

ET KOSKAAN TIEDÄ RAJOJASI,
ELLET YLITÄ NIITÄ.

William Blake

Vision voima!

Kuinka voit käyttää vision voimaa hyödyksesi palokunnan toiminnassa?

- Avatkaa palokunnan tilaisuudet kertaamalla yhteinen visio, toiminta-ajatus ja arvot -> toistettavuus
- Tuokaa esiin ajankohtaiset toimenpiteet kohti unelmaa-> tarinallistaminen
- Muistuttakaa visiosta ja missiosta, kun palokunta kohtaa vaikeita aikoja tai suunta on väärä

Kuunnelkaa, kysykää, kiteyttäkää, päättäkää

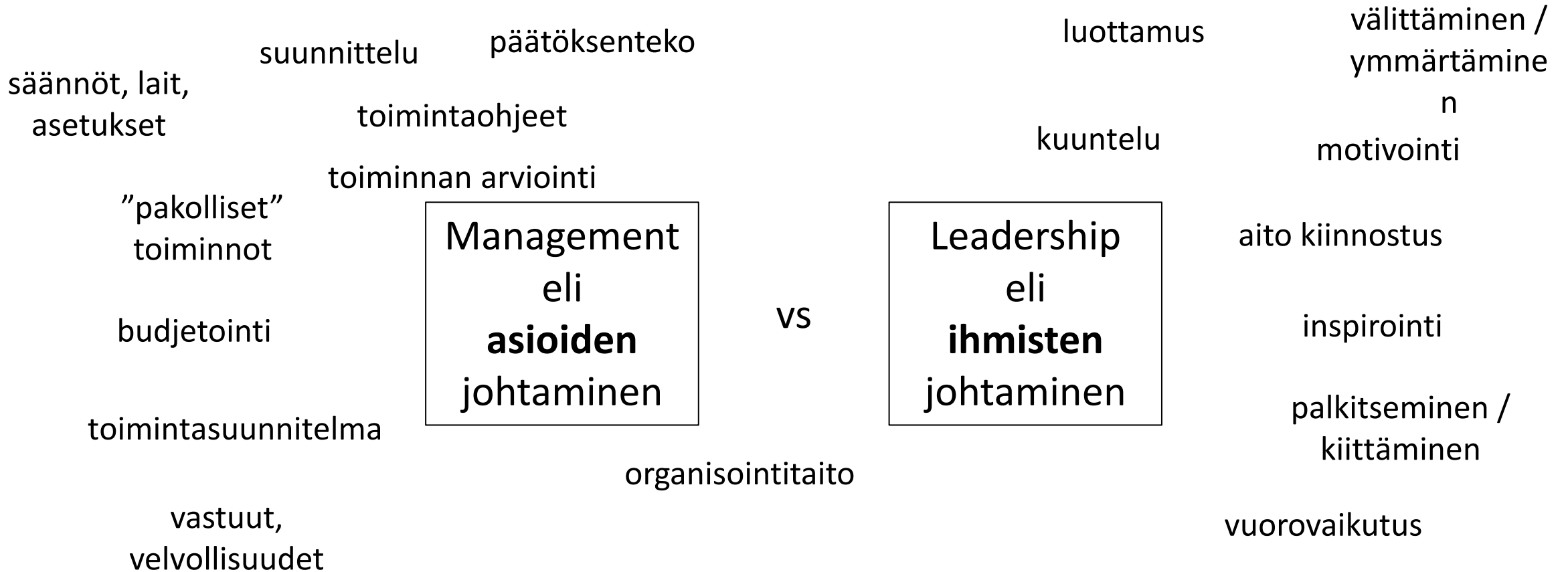
Strateginen johtaminen

*Johtaminen edellyttää sekä unelman, ihmisten ja innostuksen korostamista eli **leadershipiä** että hyvää hallintoa, toimenpiteitä ja vaikuttavuutta eli **managementiä**. Molempia tarvitaan!*

NÄE, KOE, TEE, Yhdistysten strategiaopas 2014

Johtamistaidot

Strateginen johtaminen + Arvot

JOHTAMISEN SELKÄRANKA

UUDENMAAN
PELASTUSLIITTO
NYLANDS
RÄDDNINGSFÖRBUND

Kiitos!

...ja hyvää vappua kaikille 😊